

Arbejdermøde i Klaksvig

24.-27. Oktober.

Samfundsraadet for Kirkelig Forening for indre Mission paa Færøerne indbyder, om Gud vil, Venner og Arbejdere til disse Dages Samvær, til Opbyggelse og Bestyrkelse i Troen paa Guds Ord. Angaaende Indkvartering bedes man henvende sig til Alfred Petersen, Klaksvig, Telefon Nr. 33, inden 20. Oktober.

Venner, lad os ikke glemme, at daglig Bøn for Modet er den bedste Forberedelse.

For Samfundsraadet
Alfred Petersen.

nødvendigt til dette Brug. For, hvis man kan regne med, at Formerings Lov indenfor Kalkunstammen ikke brændes, kan Kalkunbestanden naa op til et saa anseeligt Antal Kalkuner, at der kan blive en Kalkun pr. skolesøgende Barn, og der alligevel bliver rigeligt med Kalkuner som Undervisningsmateriale og mere end nok for Skolens Ledelse til at koge Suppe paa. Saa — oprigtigt talt — som et Led i Skolens Undervisning kunde man lade sig nøje med færre Stykker af denne Art og i Stedet supplere den zoologiske Samling med andre Arter.

I disse Dage er der opdukket forskellige Til- og Udbygninger i samme Gaardsplads, der efter vor Skon ikke pynter paa Kvartoret. Der er saaledes opsat Barakker — der godtkøbs er anskaffet fra Arbejdspladsen ved Havneanlægget — inde i Gaarden. Tillige med den allerede beoende Nødvendighedsfløj, hvis Hjerte-Dør ogsaa vender mod Nord, virker den arkitektoniske Sammensætning noget ukultiveret. Og at Ledelsens Behag og Publikums Smag her ikke falder helt sammen, er ganske sikkert.

Under Forudsætning af, at der fremdeles eksisterer en Bygningskommission, tor man gaa ud fra, at Opsættelsen af disse Bygninger er sket i Forståelse med denne. For, er det ikke Tilfældet, maa det være et meget tvivlsomt Begreb, Skolens Ledelse forstaaer ved Forståelse.

Flere Borgere.

Frá útheiminum.

Tysklands største Fiskemarked.

I det forløbne Aar har Fiskerhvervet især helliget sig en Udvidning af Fiskens Behandling, og der er da ogsaa naaet overordentlige gode Resultater i denne Henseende. I særlig Udvidning har Eksporten af Fiskefileter været. Denne Form for Fisk, hvor Skind og Ben er fjernet og Fiskene udbydes til Salg i regulære let anvendelige Stykker, foretrakkes aabenbart af den moderne, oftest selverhvervende Husmoder. Afsetningen af Fisk er forøget, og jensynlig paa Grund af de afholdte Propagandaer, til Gængæld er de tilføjte Fangster for alle Fangstfelternes Vedkommende gaaet tilbage med ca. 4 Millioner kg. en Undtagelse danner Beringhavet der formindskede den samlede Nedgang med 3 Millioner kg. Wesermündes Omsætning udgør 95 pCt. af hele Rigets Fiskeri, det androg i 1928 92 Millioner kg til en Værdi af godt 25 Millioner Reichsmark.

Fiskerindustrien, der er i meget kraftig Vækst, har fra Norge indført 7,8 Mill. kg og fra England 3,3 Mill. kg ferske Sild. De tyske Klipfiskeværker bearbejdede ialt 2,6 Mill. kg fersk Fisk, men det kniber in-

denfor denne Industri stærkt med at faa den nødvendige kvindelige Arbejdskraft, og man tænker derfor meget paa, som paa Island, at opføre særlige Kaserner for disse Arbejdere.

»Fiskeskipperens».

Tilbage til Guld.

Forbundsraadet har vedtaget Ændringen af Loven om den svejtsiske Nationalbank. Den ny Ordning bestemmer, at Nationalbanken forpligtes til at indløse sine Sedler i svejtsisk Guldmont. Saa længe imidlertid Seddelbankerne i de vigtigste Lande ikke indløser deres Sedler i Guldmont, er Nationalbanken kun forpligtet til Guldløsning paa den Maade, at den efter eget Valg indløser Sedlerne i svejtsisk Guldmont, Guldbarrer eller Guldbæver.

Islands Folketal.

Efter Mandtallet af 1928 har Island nu 104,812 Indbyggere. (1920 var Indbyggertallet 94,690). Forøgelsen fra 1927 er 1495 eller 1,4 pCt. Reykjavik har nu 25,800 Indbyggere. Forøgelsen der er 913 eller 3,9 pCt.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Føreskifte.

Kapt. Larsen har forladt »Tjaldur« og er atter overgaaet i »Ø. K.«s Tjeneste.

Kapt. Larsen har, den Tid han har ført »Tjaldur« og sejlet paa Færøerne, skaffet sig mange Venner, og kun Venner. Hans Afloser er Kapt. Hansen, der har staaet i det færøske Dampskibsselskabs Tjeneste i en længere Aarrække. Hansen var Styrmand med »Mylingur«, og da denne blev lagt op og »Tjaldur« blev anskaffet, var han selvskreven til at blive dettes Førstestyrmand. Ogsaa han er blevet en af de afholdte, og man er glad for, at han nu er bleven »Tjaldurs« Fører.

Politisk Møde.

Selvstyrepartiets Repræsentanter for Sydstrøme, havde indbudt til et politisk Møde i »Sjónleikarhúsinum« i Søndags. »Særlig« indbudt var Sambandets og Socialdemokratiets Repræsentanter.

J. Patursson indledede ved at oplæse Navnene paa forskellige Sager, der er behandlet i Lagtinget og videresendt til Regering og Rigsdag. Derpaa fremsatte han nogle matte Hentydninger til Sambandspartiet for derefter at aabne Ilden mod Socialdemokratiet, der nu skal have Skyld for Selvstyrepartiets Tilbagegang og mulig forestaaende Sprengning.

Johns. O. Joensen imødegik ganske kort, de Udfald Hr. Patursson havde gjort mod Sambandspartiet og takkede Socialdemokraterne for deres Assistance ved at faa Salget af

Barberbladet REKORD

Pr. Stk. 5 Øre.
Fineste Blade til Prisen.
N. A. Eldesgaard.
En Gros & en Detail.

Frelsens Hær.

5-Aars Dagen fejres Onsdag d. 23. ds. Kl. 8 Eftm.
Adgang 50 Øre.

Aaleker til Thorshavns Kommune, gennemført i Lagtinget.

M. S. Viðstein gik paa en meget kraftig Maade i Rette med den gamle og fuldbefarede Politiker, Hr. Patursson. Særlig blev Hr. Patursson i Egenskab af Formand for Lagtingets Landboudvalg skarpt kritiseret. Taleren fik sin Talelid afkortet, og naaede derfor kun til ganske løst at omtale Socialdemokraternes Arbejde i Lagtinget.

Efter et kort Replikskifte mellem de 3 Talere, sluttedes det bevagede Møde, der ikke blev nogen Laurbærhøst for Hr. J. Patursson. Tvertimod.

Vi skal i næste Nr. bringe en nærmere Omtale af dette helt interessante Møde.

Frelsens Hær.

Som Bekendtgørelsen viser, fejrer Frelsens Hær nu paa Onsdag 5-Aars Dagen for Hærens Start her paa Øerne.

Siden Hæren under Juul Pedersens Ledelse begyndte at virke her for 5 Aar siden, maa man sige, at dette Arbejde efter vore Forhold er udviklet meget.

Til at begynde med var der fremmede, der forestod Ledelsen, men nu er der adskillige Færinger som besidder Tillidsposter indenfor Frelsens Hær. At dens Arbejde her paa Øerne har været til Gavn, er der ingen, der tvivler om.

Den færøske Udstilling.

I Midten af næste Manned aabnes den færøske Udstilling i København. Der er til Udstillingsindkommen mange nydelige Arbejder, der er udført i færøske Hjem, forskellige Steder paa Øerne. Der ialt indkommet ca. 700 Genstande, der nu sendes med »Tjaldur« til Udstillingsstedet. Komitéens Medlemmer, der skal udføre det forberedende Arbejde, afrejser ogsaa med »Tjaldur«.

N. I. O. G. T.

Der er nu i Skopen oprettet en Loge af N. I. O. G. T. med 45 Medlemmer. Logens Navn er »Hårdaberg«.

Dødsfald.

Kobmand N. J. Mortensen af Tveraa, der har opholdt sig i København for at gennemgaa Kur, grundet sit svage Helbred, er i Fredags afaaet ved Døden.

N. J. Mortensen har været en af de store Kræfter indenfor færøsk Forretningsliv, og vil blive savnet af mange. Ogsaa som Reder havde han vundet udelagt Agtelse ogsaa blandt Fiskerne, og Fiskernes Organisation siger derfor ogsaa, at Hr. N. J. Mortensen altid har været torhandlingsvenlig, naar man har drøftet Spørgsmaalet om Fiskernes Kaar og Betingelser ombord paa de færøske Fiskerskibe.

N. J. Mortensens Lig vil blive ført hjem til Transisvaag med S/S. »Island« i denne Uge.

Lippur

keypur
Knud Lambaa,
Tórshavn,
Tlf. 65.

Felagjö „Grimur Kamban“

ætla at halda námskeið í íslenskum máli í vetur. Tey sum hava hug at taka lut í tí, gerið so vøl at siga frá hjá undirskrivaða, og hann vil geva frágreiðing um alt, ið torvur er á hesum námskeiði viðvíkjandi.

Fyrir »Grimur Kamban«
Simun av Skarði.

EPSOM-BRAND
TUBBAKKER
ER BEST!

Lige Start.

Af Knud Korst.

1.
Stærke Kræfter sættes i vor Tid ind for at skaffe Barnet og den Unger fri Bane. Han skal ikke hæmmes af unødige snævre Bånd, men skal kunne udfolde sig frit og kraftigt og paa den Maade bæres af sin egen Styrke til den Post i Samfundsmaskineriet, som bedst stemmer med hans Lyst og Evner, og hvorved han tjener Helheden bedst.

I den Hensigt har man skabt Enhedsskolen, Fortættelsesskoler og andre for enhver tilgængelige Uddannelsesorganer; og i den Hensigt kommer Alverdens Pædagoger sammen til store Kongresser for at finde ud af, hvorledes man skal gøre Børnets Kundskabstilvælgelse fængende og ansporende.

Det er altsammen forsaavidt i sin Orden. Af og til søger konservative Folk at pille ved Enhedsskolen; men den lader sig ikke røkke. Den er en værdifuld Landvinding for de ulemmede Samfundslag, at de ikke vil høre Tale om at opgive den.

Alligevel maa man sige, at trods den formelt lette Adgang for enhver til at faa den Uddannelse han ønsker, er der endnu langt fra virkelig fri Bane for Barnet og den Unger. Det kommer endnu for meget an paa helt andre Ting end Individuernes Evner, hvem der naar frem. Kapløbet mellem de Unger er et Handicapløb, hvor det vel nok kan hændes, at den Handicap'ede i Kraft af en fænomenal Hurtighed kommer først; men som Regel er Handicap'et for stort, og den jævnt bevagede, der for springet, sejrer over den mere fremragende.

Man maa huske, at mange Arbejderfamilier trods al Lønforbedring er saa daarligt stillet, at de er ganske ude af Stand til at udnytte Enhedsskolen for deres Børn, selv om den er gratis. Naar Børnene er konfirmerede maa de i Gang med noget, hvor de i hvert Fald kan begynde at tjene lidt, som Bude, Læringer eller Arbejdsrengere. Ingen véd hvor mange virkelige Begavelse og Talenter, der paa denne Maade bliver holdt nede i første Omgang; senere i Livet dukker de maaske op igen og gør deres Evner gældende, i deres Organisation, i det politiske Liv eller paa anden Maade. Men om nogen fri Bane er der altsaa ikke Tale. Her er ingen Start paa lige Vilkaar.

Hvordan tror man f. Eks. det gaar de mange Tusinde Enkebørn, der til Stadsighed understøttes af det Offentlige (for Tiden ca. 16,000). Folk der kan hindre fra vidt forskellige Befolkingsklasser, af ganske forskellige Afstamning, men som ved Forsørgelses Død er sunket ned paa samme sørgelige Proletarniveau? Eller Børn af invalide eller kronisk syge Forældre, eller af Forældre, der har væ-

ret ramt af langvarig Arbejdsløshed? Her er kun sjældent Raad til at holde halv voksne Børn i Hjemmet, medens de faar en Uddannelse. Alle disse Børn er handicappede i en Grad, som man ikke gør sig nogen Forestilling om, naar man ikke selv har været ude for det.

Men nu det store Lag af bedrøvnede Arbejdere, Tjenestemænd, mindre Landbrugere m. fl., som vel hører til Samfundets Underklasse, men dog ikke bekymrer sig paa Børn, dette Befolkingslag kan naturligvis udnytte Enhedsskolen og de andre Institutioner til Fordel for dem af deres Børn, der har Evner i de paa-gældende Retninger. Og de gør det da ogsaa i stigende Grad, men slet ikke i Forhold til deres store Antal.

I sin Bog »Den økonomiske Forholdning«, S. 406, anfører Dr. polit. Zeuthen en Oversigt over Studenter, Gymnasieelevers og Mellem- og Realskoleelevers Fædre; det viser sig her, at af Studenterne var 3,5 pCt. Sønner af Arbejdere, 7,4 pCt. Sønner af Funktionærer og 12,1 pCt. Sønner af mindre Næringsdrivende; for Gymnasieelevernes Vedkommende var de tilsvarende Tal 5,0, 12,1 og 14,7, for Mellem- og Realskoleeleverne henholdsvis 15,6, 12,4 og 23,5. Det er altsaa forholdsvis meget faa af disse Folks Børn, der naar frem til Studentereksamen.

Ønsksfulde Sjæle vil maaske heraf drage den Slutning, at der vel saa fedes forholdsvis flere velbevagede Børn i Overklassen og de højere Middeklasser end i Underklassen (der er jo nogen som har faaet den moderne, endnu ganske fæmlede Arbejdsløshedshænder helt galt i Halsen). Det vil holde haardt, at bevise noget i saa Henseende. Nej de Forskelle som viser sig i de før nævnte Tal hidrører selvfølgelig i Hovedsagen fra, at kun meget faa mindre-bemidlede Hjem kan taale den svære Belastning, som det er, at have en eller flere store Kræfter gaaende til de bliver Studenter, maaske endogsaa Kandidater.

Men selv de velbevagede Børn af Underklassen, hvem det lykkes Forældrene at tildele en eller anden Uddannelse, er dog ikke dermed lukket ind i Paradis. Naar Uddannelsen er endt, skal de have en Stilling; men hvor hyppig viser det sig da ikke, at alting er besat. Hvordan kommer man i Gang med noget, faar Pøden indenfor? Praktisk talt kun hvis man har Forbindelser; men da Underklassebørn kun har Forbindelser nedadtil skal hans Forbindelse fedt hjælpe ham.

Og selv om han saa faar Pøden indenfor et Sted, og selv om han har nok saa fremragende Evner, saa vil han dog kun i uendelig faa Tilfælde kunne regne med at naa til Tops, til en virkelig ledende Stilling, til en af de for en Begavelse virkelig attraaerlige Pladser i Samfundslivet.

En Arbejderfamilie faar maaske læmpet deres bevagede Søn gennem Realeksamen; de synes han skal være noget bedre end det de selv har været og faar ham anbragt paa et Fabriksskontor. Langsomt rykker han frem fra Lærling til Assistent, derfra til Bogholder, Kasserer el. lign., han kender efterhaanden Virksomhedens mærkelige Side ud og ind, er maaske Direktørens højre Haand. En Dag kommer hans store Chance; Direktøren der — dog Direktøren for den Bank, der finansierer Foretagendet, har en Søn, der skal anbringes et Sted; han overtager den ledige Stilling, og det kan han sagtens, for hvad kan ikke han klare, det klarer hans Bogholder som en Mås. Men Bogholderen vil komme til at leve og de som saadan.

(Fortsættes).

